

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobců: **a) Ing. J. H., b) A. H.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 9. 2014, č. j. 8 A 196/2013 - 67,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 23. 9. 2014, č. j. 8 A 196/2013 - 67, bylo pro nezaplacení soudního poplatku zastaveno řízení o žalobě podané žalobci (dále jen „stěžovatelé“) proti rozhodnutí ministerstva vnitra ze dne 18. 9. 2013, č. j. MV-71303-7/VS-2013.

Proti tomuto usnesení podali stěžovatelé v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž uvedli, že městský soud rozhodl na základě domněnek členů senátu a v rozporu s rozhodnými podklady řádně, důvodně a včas stěžovateli předloženými. Městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, ke kterému se stěžovatelé neměli možnost vyjádřit, čímž jim byla upřena základní práva garantovaná Ústavou České republiky. Městský soud nepřihlédl a nevypořádal se s objektivně důvodným podáním stěžovatelů ze dne 22. 9. 2014. Stěžovatelé mají za to, že jejich žaloba byla podána řádně, důvodně a včas, a že jejich žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce byla důvodná a prokázána. Podle čl. 90 Ústavy jsou soudy primárně povolány k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům, když současně je tím sledován cíl, aby se ze soudnictví nestalo pouhé „vyřizovačství“, tj. je upřednostňována snaha o pokud možno věcné hodnocení problému po právní nebo faktické stránce tak, aby bylo ochráněno právo učiněno zadost, což bylo stěžovatelům účelově upíráno, a to i s odkazem na ust. § 6 o.

s. ř. ve spojení s ust. § 64 s. ř. s. Proto navrhli, aby napadené usnesení bylo zrušeno a aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnili stěžovatelé v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

O kasační stížnosti rozhodoval Nejvyšší správní soud, i když stěžovatelé nezaplatili soudní poplatek a nejsou zastoupeni advokátem. Ačkoliv zastoupení stěžovatele bez příslušného právnického vzdělání advokátem je jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu není v určitých věcech nutno trvat na splnění této podmínky. K této otázce se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37, dostupný na www.nssoud.cz, ve kterém vyslovil, že „v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem.“ V rozsudku ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 – 77, pak vyslovil, že „v řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského, resp. krajského soudu, o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení. Tato okolnost proto sama o sobě nemůže bránit projednání věci a vydání meritorního rozhodnutí.“ V odůvodnění tohoto rozsudku rovněž uvedl, že „lze i v tomto případě říci, že s ohledem na povahu rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje, by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení, které bylo následkem nesplnění právě této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek.“ Závěry vyslovené v citovaných rozsudcích je třeba aplikovat i v dané věci. Není-li totiž třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků, potom není na splnění této podmínky třeba trvat ani v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu, kterým bylo řízení o žalobě zastaveno. Kasační stížnost stěžovatelů je tedy přípustná a projednatelná i přesto, že stěžovatelé nezaplatili soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti a nejsou zastoupeni advokátem a ani sami nemají vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie. Pro podporu těchto závěrů lze poukázat např. na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 – 22, ze dne 31. 10. 2012, č. j. 4 As 64/2012 – 14, či ze dne 10. 7. 2014, č. j. 7 As 47/2014 – 22, všechny dostupné na www.nssoud.cz.

Podle ust. § 9 odst. 1 a 3 zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení o kasační stížnosti zaplacen, vyzve soud poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen.

pokračování

Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil, že městský soud vyzval usnesením ze dne 18. 12. 2013, č. j. 8 A 196/2013 – 8, stěžovatele k zaplacení soudního poplatku za řízení o žalobě a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Na tuto výzvu reagovali stěžovatelé žádostí o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta k zastupování v řízení. Městský soud usneseními ze dne 6. 3. 2014, č. j. 8 A 196/2013 - 41 a č. j. 8 A 196/2013 - 44, žádosti stěžovatelů o osvobození od soudního poplatku nevyhověl. Proti těmto usnesením podali stěžovatelé kasační stížnosti, které byly zamítnuty rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2014, č. j. 7 As 47/2014 - 22 a č. j. 7 As 48/2014 - 18. Městský soud následně stěžovatele vyzval usnesením ze dne 5. 9. 2014, č. j. 8 A 196/2013 - 62, znovu, aby zaplatili soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč a soudní poplatek za návrh na odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí ve výši 1.000 Kč, a to do 10 dnů od doručení tohoto rozhodnutí. Současně je poučil, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení o žalobě zastaveno. Protože stěžovatelé soudní poplatek nezaplatili, městský soud napadeným usnesením řízení o žalobě s odkazem na ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích zastavil.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je soud oprávněn zastavit řízení o žalobě, jestliže účastník řízení ani na výzvu soudu v určené lhůtě nezaplatí soudní poplatek. Předpokladem pro zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku je tedy to, že účastník byl k jeho zaplacení vyzván, že byl poučen o následcích nesplnění výzvy a že marně uplynula určená lhůta k zaplacení poplatku. Všechny uvedené podmínky byly v dané věci splněny. Stěžovatelé totiž ani na základě výzvy, ve které byli poučeni o následcích nezaplacení soudního poplatku, soudní poplatek v určené lhůtě nezaplatili. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že městský soud postupoval v souladu s ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, když řízení o žalobě zastavil. Pokud stěžovatelé poukazovali na to, že nepřihlédl a nevypořádal se s jejich podáním ze dne 22. 9. 2014, pak toto tvrzení není pravdivé. Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že „*Skutečnost, že žalobci soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatí, vyplynula také z jejich podání ze dne 22. 9. 2014, doručeného soudu dne 23. 9. 2014, v němž opětovně požádali o osvobození od soudních poplatků. O žádosti žalobců o osvobození od soudních poplatků soud pravomocně rozhodl již dne 6. 3. 2014, a jelikož žalobci neurvedli žádné nové skutečnosti odůvodňující nové rozhodnutí o této žádosti, např. změnu svých majetkových poměrů v mezidobí, soud se touto žádostí nezabýval. Žalobci v podání ze dne 22. 9. 2014 rovněž uvedli, že je tu nebezpečí prodlení, v jehož důsledku by jim mohla vzniknout újma, protože bez své viny objektivně nemohli soudní poplatek dosud zaplatit, avšak žádným způsobem nespecifikovali okolnosti objektivně jim znemožňující soudní poplatek zaplatit ani neurvedli, v čem tvrzené nebezpečí prodlení spočívá. Tyto okolnosti tak zůstávají toliko v rovině zcela neurčitěho a nijak nepodloženého tvrzení žalobců, jež nemůže odůvodnit výjimečný postup podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, spočívající v tom, že by soud řízení i přes nezaplacení soudního poplatku nezastavil.*“ Z uvedených citací je tedy zřejmé, z jakého důvodu se městský soud uvedeným podáním nezabýval.

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatelů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatelé v řízení úspěch neměli a ministerstvu vnitra žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu